

## A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Kelemen Balázs ügyvéd (7621 Pécs, Teréz utca 11-13.) által képviselt **I.rendű felperes neve** I. rendű, **II.rendű felperes neve** II. rendű, **III.rendű felperes neve** III. rendű és **IV.rendű felperes neve** IV. rendű (valamennyien: szám alatti lakos) felpereseknek - a dr. Szentkirályi József ügyvéd (1113 Budapest, Kosztolányi Dezső tér 7.) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2009. április 6. napján kelt 11.P.20.235/2009/4. számú ítélete ellen az alperes által 5. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

### Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### Indokolás

2006. április 4-én P, a P úton A.A. az általa vezetett XXX-000 forgalmi rendszámú gépjárművel haladása során áttért az úttest menetirány szerinti bal oldalára, ahol keresztbe fordulva összeütközött a H.A-né által vezetett YYY-000 forgalmi rendszámú gépkocsival. H.A-né, az I-II-III. rendű felperesek édesanyja, a IV. rendű felperes leánya a közúti balesetben életét veszítette. A balesetért felelős A. A. a baleset idején kötelező gépjármű felelősségbiztosítással nem rendelkezett.

Az I. rendű felperes 18. születésnapja és érettségi vizsgálója előtt néhány nappal veszítette el az édesanyját, aki addig mindenben támasza volt. Édesanyja hiányát nehéz pótolnia, többletmunkát kell vállalnia és korábbi sporttevékenységével fel kellett hagynia. A baleset után mentális szakorvosi segítséget nem kért, nála elhúzódó vagy patológiás gyászreakció nem volt észlelhető, azonban addigi életvitelén számos területen változtatnia kellett.

A II. rendű alperes 20 éves korában veszítette el édesanyját, a haláleset után gyermekkori asztmája kiújult, alvászavarai jelentkeztek. Többletmunkát kellett vállalnia. A haláleset nyomán érzett veszteség miatt a munkába menekült. Elhúzódó patológiás gyászreakciója nem volt.

A III. rendű felperes édesanyjának elvesztése idején 28 éves volt, a gyermekeit egyedül nevelő édesanyjának korábban sokat segített. A balesetet követően az esküvője elmaradt, mert sem érzelmileg, sem anyagilag nem volt képes ezt követően az esemény megszervezésére. Úgy érzi, a család fenntartása és irányítása rá hárult édesanyja halálával. Gyászreakciója patológiásnak nem tekinthető.

A IV. rendű felperes férje 1996-ban halt meg, a perbeli baleset következtében leánygyermekét veszítette el, akivel egy háztartásban élt. A halálesetet követően szívproblémái fokozódtak, patológiás gyászreakció nála sem volt tapasztalható.

A felperesek keresetükben személyenként 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítést és annak 2006. április 4-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai és perköltség megfizetésére kérték az alperes kötelezését.

A jogalapot az alperes nem vitatta, az összegszerűség tekintetében az I. és II. rendű felperes vonatkozásában 1-1.000.000 forint, a IV. rendű felperes vonatkozásában 1.500.000 forint erejéig a keresetet elismerte, ezeket az összegeket az ítélet meghozatala előtt, 2009. március 5-én az említett felpereseknek átutalta. Az alperes a felkérésére készült pszichológiai szakértői vélemény alapján a III. rendű alperes részére - kimutatható elhúzódó vagy patológiás gyászreakció hiányában - nem vagyoni kártérítést peren kívül nem térített.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével - az alperes peren kívüli teljesítésének figyelembevételével - az I. és II. rendű felperes javára további 1.500.000-1.500.000 forint és annak 2006. április 4-től a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamatai, a III. és IV. rendű felperesnek személyenként 2-2.000.000 forint és annak 2006. április 4-től a kifizetésig járó késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az alperest. Kötelezte továbbá pervesztessége arányában az alperest az állam által előlegezett szakértői költségekből 39.228 forint, valamint a felperesek javára személyenként 150.000 forint + ÁFA elsőfokú perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a perbeli balesettel összefüggésben a felpereseknek a Magyar Köztársaság Alkotmánya által védett teljes családban éléshez való joga sérült, a baleset következtében a felperesek élete olyan helyre nem hozható károsodást szenvedett és olyan hátrányosan változott meg, amellyel életük végéig együtt kell élniük. Értékelte ezen túlmenően személyenként a perben beszerzett igazságügyi pszichológus szakértői vélemény megállapításait is. Ezek alapján állapította meg a felpereseket megillető, az őket ért

hátrányok más nemű előnnyel való kompenzálásához szükséges nem vagyoni kártérítés összegét.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása és elsődlegesen a kereset elutasítása, másodlagosan az alperes által nem vagyoni kártérítés jogcímén az I. és II. rendű felperes részére kifizetett 1-1.000.000 forint, illetőleg a IV. rendű felperes részére kifizetett 1.5000.000 forint után 2006. április 4-től a kifizetésig, azaz 2009. március 5-ig terjedő időszakra járó törvényes mértékű késedelmi kamat megállapítása, harmadlagosan pedig az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítési összegek jelen értékviszonyok szerinti megállapítása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított hozzátartozói nem vagyoni kártérítési összegek az alperes önkéntes teljesítését figyelembe véve túlzott mértékűek, mind a balesetkori, mind pedig a jelen értékviszonyok mellett. Álláspontja szerint a kártérítési összegek megállapításakor hangsúlyosan kell figyelembe venni az igazságügyi orvos szakértői véleményben foglaltakat, amely a felperesek pszichés állapotát mérte fel. Utalt arra, hogy az alperes által peren kívül felkért igazságügyi szakértő 2007. november 29-én, az I-II. és IV. rendű felperesek vonatkozásában még elhúzódó gyászreakciót és patológiás gyázmunkát állapított meg, erre tekintettel történt az alperes részéről a peren kívüli teljesítés e felperesek vonatkozásában. Ezt követően azonban a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményében 2008. december 27-én a balesettel összefüggésben elhúzódó vagy kóros gyászreakciót nem állapított meg egyik felperesnél sem.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául.

Az alperes fellebbezésében és az elsőfokú eljárás során sem vitatta a felperesek keresetének jogalapját.

A jogellenesség alapja adott esetben a törvény által védett személyhez fűződő jog megsértése. A család intézménye alkotmányos védelem alatt áll, ahogy arra az elsőfokú bíróság helyesen utalt ítélete indokolásában. Amennyiben a károkozás folytán a család integritása megsérül, akkor sérül a felpereseknek az a joga, hogy a családon belüli szerepüknek megfelelően teljes családban éljenek. Nem vitás tehát, hogy a perbeli baleset következtében mind a négy felperes esetében bekövetkezett a személyiség életminőségének hátrányos változása. A nem vagyoni kártérítést ezért nem a gyász és a fájdalom vagy annak elhúzódó, vagy patológiás volta alapozza meg, hanem az a tény, hogy az édesanya, illetve a IV. rendű felperessel egy háztartásban élő és róla gondoskodó leánygyermek halálával megsérült a felpereseknek ez a családban való éléshez fűződő alapvető személyiségi joga.

A bekövetkezett hátrányok csökkentésére alkalmas kárpótlás mértékét a károkozás idején fennálló ár- és értékviszonyok alapján, más összehasonlításra alkalmas ügyekben meghatározott kármértékkel összevetve kell meghatározni. A Ptk.360.§-ának (1) bekezdése ugyanis kimondja, hogy a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. Ezen az a körülmény sem változtat, hogy a felpereseket ért vagyoni hátrányok időben elhúzódó hatásúak, jórészüket egész életüket végigkíséri. Az ítélelhozatalakor fennálló ár- és értékviszonyok alapján az irányadó bírói gyakorlat kivételes esetekben akkor állapítja meg a nem vagyoni kártérítés összegszerűségét, ha a kár bekövetkezése és az ítélelhozatal között olyan hosszú idő telt el, amely alatt az ár- és értékviszonyok olyan mértékben változtak meg, amelyet a késedelmi kamatfizetésre kötelezéssel már nem lehet megfelelően egyensúlyba hozni. Az adott, perbeli esetben azonban ilyen jelentős ár- és értékviszony változás a baleset időpontja és az ítélelhozatal között eltelt időben nem következett be.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a felpereseket ért hátrányok kompenzálásához szükséges nem vagyoni kártérítés összegszerűségének meghatározása során a figyelembe veendő szempontokat kellő súllyal és teljes körben vette figyelembe, így az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összegszerűsége helytálló, ezért a másodfokú bíróság annak leszállítására nem látott alapot.

A másodlagosan előterjesztett fellebbezési kérelemmel összefüggésben megjegyzi a bíróság, hogy az az elsődleges és harmadlagos fellebbezési kérelemmel ellentétben áll. A felperesek ugyanis az általuk előterjesztett kereseti kérelem teljes összege után a baleset időpontjától kezdődően késedelmi kamat fizetésére kérték az alperes kötelezését, az elsőfokú bíróság azonban csak az alperes peren kívüli teljesítésének figyelembevételét követően megállapított összeg után kötelezte az alperest késedelmi kamat fizetésére, ezt az elsőfokú döntést azonban a felperesek fellebbezéssel nem támadták. Az alperes ezek után az elsődleges fellebbezési kérelmében a kereset teljes elutasítását, a harmadlagos kérelmében a jelenlegi ár- és értékviszonyok figyelembevételének következményeként a kamatfizetési kötelezettsége teljes mellőzését, míg ezzel szemben a másodlagos fellebbezési kérelmében a peren kívül megfizetett összegek után késedelmi kamat megállapítását kéri, erre vonatkozó felperesi igény nélkül.

Az alaptalanul fellebbező alperes perköltséget nem igényelhet, az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 14.§-a alapján az állam viseli. A felperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő, így egyéb megtérítendő másodfokú perköltség nem merült fel, ezért arról a másodfokú bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp.256/A.§-a (1) bekezdésének f) pontja és (3) bekezdése alapján, tárgyaláson kívül bírálta el.

P é c s , 2009. szeptember 9.

dr. Veszeley József s.k. a tanács elnöke, dr. Hrubí Adrienn s.k. előadó bíró, dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. bíró